

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Onderwerp:	Rekenkameronderzoek toegankelijkheid stemlokalen
Zaaknummer:	3553776
Datum rekeningcommissie:	14 september 2026
Datum raadsvergadering:	27 oktober 2026
Portefeuillehouder:	Greet Buter

Voorgesteld besluit

1. De conclusies en aanbevelingen uit het rekenkamerrapport 'Toegankelijkheid stemlokalen' over te nemen.
2. Het college op te dragen de drie aanbevelingen verder uit te voeren: toegankelijkheid expliciet te borgen in de operationele inrichting van stemlokalen; de training en bewustwording van alle stembureauleden te versterken; en de geschiktheid van stemlocaties periodiek te herijken.
3. Het college op te dragen de raad te informeren over het plan van aanpak en de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen.

Samenvatting

De Rekenkamer Deurne onderzocht de toegankelijkheid van de stemlokalen voor mensen met een lichamelijke beperking. De toegankelijkheid is overwegend op orde, maar op meerdere locaties waren praktische knelpunten die zelfstandig stemmen konden belemmeren, een deel van deze knelpunten zijn reeds opgepakt. De rekenkamer doet drie aanbevelingen voor de inrichting van stemlokalen, de instructie van stembureauleden en de periodieke herbeoordeling van locaties. Het college herkent de conclusies, neemt de richting van de aanbevelingen over en kondigt een plan van aanpak aan.

Bijlagen

1. Eindrapportage Rekenkamer Deurne 'Toegankelijkheid stemlokalen Deurne'

AAN DE RAAD,

1. Voorgesteld besluit

1. De conclusies en aanbevelingen uit het rekenkamerrapport 'Toegankelijkheid stemlokalen' over te nemen.
2. Het college op te dragen de drie aanbevelingen verder uit te voeren: toegankelijkheid expliciet te borgen in de operationele inrichting van stemlokalen; de training en bewustwording van alle stembureauleden te versterken; en de geschiktheid van stemlocaties periodiek te herijken.
3. Het college op te dragen de raad te informeren over het plan van aanpak en de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen.

2. Inleiding

De Rekenkamer Deurne heeft onderzocht in hoeverre de stemlokalen in Deurne toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking. Centraal stond de vraag of in Deurne tijdens de verkiezingen van 29 oktober 2025 de wettelijke ambitie van (bijna) 100% toegankelijke stemlokalen voor deze groep is bereikt. Daarbij is zowel gekeken naar de fysieke toegankelijkheid als naar de informatievoorziening aan inwoners en de gemeenteraad.

Het onderzoek is uitgevoerd in oktober en november 2025 en bestond uit een locatieschouw op de verkiezingsdag, documentanalyse en een groepsinterview met de ambtelijke organisatie. Omdat rekenkameronderzoek een langere doorlooptijd kent, zijn de bevindingen tussentijds met de organisatie gedeeld. Daardoor konden verbeterpunten al worden meegenomen bij de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026. De rekenkamer constateert dat de gesignaleerde knelpunten toen grotendeels waren opgelost.

3. Beoogd effect

De toegankelijkheid van stemlokalen structureel borgen en verder verbeteren, zodat kiezers met een lichamelijke beperking zoveel mogelijk zelfstandig hun stem kunnen uitbrengen. Daarnaast wordt geborgd dat de gemeenteraad zicht houdt op de opvolging van de aanbevelingen.

4. Argumenten

1.1. De aanbevelingen sluiten rechtstreeks aan op de geconstateerde knelpunten.

De meeste stemlokalen zijn goed bereikbaar, betreedbaar en bruikbaar. De rekenkamer trof echter ook belemmeringen aan, zoals gesloten of zwaar te openen deuren, onvoldoende doorgangsbreedte, losliggende matten en onvoldoende opstelruimte. Deze knelpunten hebben directe gevolgen voor de mogelijkheid om zelfstandig te stemmen.

1.2. Een belangrijk deel van de verbeteringen zit in de praktische uitvoering.

De geconstateerde beperkingen komen vooral voort uit de inrichting en het beheer van stemlokalen op de verkiezingsdag. Juist daarom kunnen gerichte werkinstructies, een betere controle van looproutes en opstelruimtes en meer aandacht voor hulpmiddelen relatief direct bijdragen aan verbetering.

1.3. Structurele borging voorkomt dat knelpunten terugkeren.

De gemeente heeft aantoonbaar aandacht voor toegankelijkheid, maar niet alle stembureauleden worden hier actief op getraind en een integrale herbeoordeling van de locaties heeft sinds 2017 niet meer plaatsgevonden. De aanbevelingen richten zich daarom ook op training en periodieke herijking.

1.4. Het college onderschrijft de richting van de aanbevelingen en wil de voortgang inzichtelijk maken.

In de bestuurlijke reactie herkent het college de hoofdconclusie en neemt het de richting van de drie aanbevelingen over. Het college kondigt een plan van aanpak aan met concrete verbetermaatregelen, borging in werkprocessen, verbetering bij toekomstige verkiezingen en het inzichtelijk maken van de voortgang. De gemeenteraad wordt hierover geïnformeerd.

5. Kanttekeningen

Volledige toegankelijkheid is niet in alle gevallen direct realiseerbaar. Het college wijst erop dat bestaande gebouwen, lokale omstandigheden en veiligheid beperkingen kunnen opleveren. Het college beschouwt de wettelijke norm daarom als een minimumnorm en kiest voor voortdurende verbetering binnen de grenzen van uitvoerbaarheid en veiligheid.

6. Financiën

Dit besluit heeft geen directe financiële gevolgen. De financiële consequenties van eventuele concrete verbetermaatregelen zijn in het rekenkamerrapport en de bestuurlijke reactie niet gekwantificeerd.

7. Juridische aspecten

Artikel J 4, tweede lid, van de Kieswet bepaalt dat stemlokalen zodanig zijn gelegen en ingericht en uitgerust dat kiezers met een lichamelijke beperking zoveel mogelijk zelfstandig hun stem kunnen uitbrengen. De rekenkamer concludeert dat Deurne formeel aan deze norm voldoet, maar dat verdere verbetering van de feitelijke toegankelijkheid mogelijk en wenselijk is. De rekenkamer voert haar werkzaamheden uit op grond van de Gemeentewet en de Verordening rekenkamer gemeente Deurne 2024.

8. Communicatie en participatie

Bij de periodieke herbeoordeling van stemlocaties adviseert de rekenkamer om ervaringsdeskundigen of belangenorganisaties te betrekken. Het college informeert de gemeenteraad over de voortgang van de uitvoering.

9. Vervolg en evaluatie

Na vaststelling van dit raadsbesluit werkt het college de aanbevelingen uit in een plan van aanpak. Dit plan richt zich op het prioriteren van concrete verbetermaatregelen, het verankeren van toegankelijkheid in werkprocessen, het verbeteren van de uitvoering bij toekomstige verkiezingen en het inzichtelijk maken van de voortgang. De gemeenteraad wordt hierover geïnformeerd. Bij de uitvoering wordt tevens invulling gegeven aan de aanbeveling om de geschiktheid en toegankelijkheid van stemlocaties periodiek integraal te herbeoordelen.

Het presidium van Deurne,

De griffier,

De burgemeester,

R.J.C.M. Rutten

G.T. Buter